

Antoni Gąsiorowski

Instytut Historii PAN, emer.

 <https://orcid.org/0000-0001-5126-256X>

Pamięci Grażyny Rutkowskiej (1956—2019)

Grażyna Rutkowska urodziła się w Poznaniu 26 września 1956 roku jako trzecie, najmłodsze dziecko urzędnika Andrzeja Rutkowskiego i jego żony Seweryny z domu Górnej. Poznałem ją w 1982 roku. Poszukiwałem wówczas asystenta do Zakładu Wczesnej Historii Słowiańszczyzny w Poznaniu, którym kierowałem w Instytucie Słowianoznawstwa (IS) PAN. Jadwiga Krzyżaniakowa poleciła mi swoją studentkę, autorkę świeżo ukończonej i obronionej (1982) pracy magisterskiej pt. *Wydarzenia lat 1034—1039 w świetle polskich kronik średniowiecznych*. Dnia 1 lipca 1982 roku mgr Rutkowska otrzymała etat w IS PAN, ściślej: w zakładzie/redakcji Słownika Starożytności Słowiańskich (SSS). Wydawanie *Słownika* było już na ukończeniu i młoda asystentka zdołała przygotować doń tylko nieliczne hasła, ogłoszone potem w ostatnich tomach i w Suplemencie, a także do planowanego, ale niezrealizowanego, wydania niemieckiej wersji SSS. Pracowała jednocześnie pod moją opieką nad rozprawą doktorską pt. *Itinerarium królowej Jadwigi 1384—1399*, którą obroniła w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w 1987 roku (296 stron maszynopisu plus obszerny przypisy). Wbrew tytułowi praca zawierała nie tylko itinerarium, ale i monografię otoczenia królowej. Rozprawa spotkała się z bardzo pozytywną oceną jej recenzenta, profesora Kazimierza Jasińskiego z Torunia. Nigdy nie została opublikowana w całości, ale jej obszernie fragmenty, przede wszystkim właściwe itinerarium, ogłoszono wkrótce po obronie i w latach następnych. Inne wątki rozprawy, jak np. itineraria pozostałych żon Władysława Jagiełły, zostały przez Rutkowską przygotowane i opublikowane później. Z tego samego pnia tematycznego wywodziło się opracowanie spisu urzędników centralnych i nadwornych Korony w latach 1386—1506¹. Opinia

¹ UrzCentr, gdzie na s. 13 pisałem, że dr Rutkowska, obok opracowania swojej części, „walnie pomogła w żmudnej redakcji całości i jej komputerowym opracowaniu”.

o dr Rutkowskiej jako o specjalistce od dziejów Jadwigi Andegaweńskiej zaprowadziła Ją wkrótce do Rzymu, gdzie od maja do lipca 1991 roku opracowywała materiały historyczne dokumentujące zbliżającą się kanonizację królowej. Pamiętam, że wróciła za nią z tej watykańskiej ekspedycji opinia, że znacznie przyspieszyła postęp prac nad dokumentacją. Pamiętam również, że ona sama była zdegustowana tempem działania w odpowiednich dykasteriach, a i stosunkami międzyludzkimi panującymi w udzielającym Jej noclegów jednym z żeńskich klasztorów Wiecznego Miasta.

Jeszcze przed rzymską wyprawą, bo 1 stycznia 1989 roku, dr Grażyna Rutkowska przeniosła się z IS PAN do Instytutu Historii PAN, gdzie została adiunktem w kierowanej przeze mnie od 1984 roku Pracowni Słownika Historyczno-Geograficznego Województwa Poznańskiego w Średniowieczu (SHGPoz). Jej głównym, etatowym, obowiązkiem było pisanie haseł do *Słownika*. W ciągu swej blisko 30-letniej pracy napisała ich (małych, większych i bardzo dużych) w 14 kolejnych zeszytach SHGPoz ponad 400. Była też aktywną uczestniczką prowadzonych w Pracowni Słownika prac edytorskich: kolacjonowała księgę ziemską kaliską (1991) Tomasza Jurka i drugi tom jego świdnickiego landbucha (2000), a także przygotowywane przeze mnie wydanie przywilejów miasta Poznania Witolda Maisla (1994), zindeksowała — jeszcze na tradycyjnych, papierowych, fiszkach — tomy 7. i 9. *Kodeksu dyplomatycznego Wielkopolski* (1999). Samodzielnie wydała (2005) księgę podkanclerską Metryki Koronnej Andrzeja Oporowskiego z lat 1479—1483, której tekst przetrwał wyłącznie w odpisach Antoniego Prochaski, księgę istotnie wzbogacającą naszą wiedzę o funkcjonowaniu kancelarii koronnej w 2. poł. XV wieku. Edycja ta próbowała wskrzesić — jak dotąd bezskutecznie — zrodzoną przed ponad stu laty (1914) ideę wydawania serii *Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti*. Prace nad metryką Oporowskiego wprowadziły badaczkę w krąg zainteresowań kancelarią koronną XV i początków XVI wieku — tej tematyce poświęciła kilka artykułów w „Studiach Źródłoznawczych”, niekiedy polemicznych w stosunku do ustaleń prezentowanych przez autorów wydanego właśnie (2015) tomu pt. *Dyplomatyka staropolska*. Współpracowała też z *Polskim słownikiem biograficznym*, w którym ogłosiła kilkanaście biogramów średniowiecznych Wielkopolan.

Nie zapomniała o itinerariach. Jeszcze w ubiegłym stuleciu podjęła się opracowania wielkoksiażęcego i królewskiego itinerarium Kazimierza Jagiellończyka (1440—1492). Itinerarium takie przygotowywała kiedyś Irena Sułkowska-Kuraś, z którą przeprowadziłem w Warszawie długą rozmowę — jej wynikiem było przekazanie przez Panią Irenę wszelkich materiałów Grażynie Rutkowskiej wraz z najlepszymi życzeniami sukcesu. To stąd m.in. wywodzi się dedykacja pióra dr Rutkowskiej, inicjująca Jej artykuł pt. *Jagiellonowie w Kole*: „Pamięci Profesor Ireny Sułkowskiej-Kurasiowej” (2012). Itinerarium Kazimierza Jagiellończyka jako pierwszy tom serii pt. *Itineraria Jagiellonów*

ukazało się ostatecznie w 2014 roku. Przyjęte zostało dobrze i nagrodzone II nagrodą „Studiów Źródłoznawczych” w konkursie im. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego w kategorii: edycje źródłowe i pomoce naukowe za 2015 rok.

Grażyna Rutkowska pisała w przedmowie do swej książki: „Serię »Itineraria Jagiellonów« z inspiracji Antoniego Gąsiorowskiego zaprojektowała śp. Izabela Skierska [...]. Nawiązywała jeszcze niedawno kontakt z potencjalnymi autorami itinerariów monarszych i przeprowadziła rozmowy z Instytutem Historii PAN, który zgodził się firmować całą Serię. Ja miałam jedynie służyć Jej pomocą”². Po śmierci Izy (2014) dr Rutkowska przejęła kierowanie pracami nad serią. Werbowowała wykonawców, zdobyła grant, włożyła wiele pracy w redagowanie poszczególnych części — studia podróży Władysława Jagiełły i Aleksandra. Nie zdołała ukończyć prac nad tomem poświęconym Władysławowi III — końcowe zabiegi redakcyjne przeprowadziłem z Adamem Kozakiem jeszcze pod koniec Jej życia. Jej wkład w przygotowywanie itinerariów docenili autorzy. Twórca itinerarium Aleksandra, Krzysztof Pietkiewicz, pisał „o wspaniałej opiece i pomocy Grażyny Rutkowskiej”³, zaś Wioletta Zawitkowska i Stanisław A. Sroka (autorzy itinerarium Władysława III) mówili o Redaktorce, która „z życzliwością i serdecznością służyła radą oraz pomocą na każdym etapie i o każdej porze”⁴. Dołączałem się i ja, dziękując Grażynie Rutkowskiej „za walną pomoc przy przygotowaniu ostatecznej wersji II wydania”⁵ itinerarium Władysława Jagiełły.

Nagła choroba przerwała starania dr Rutkowskiej o następny grant Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, który zapewnić miał środki na dopełnienie serii (itineraria Jana Olbrachta, Zygmuntów oraz żon Jagiellonów). Chciałbym wierzyć, że prowadzone przez badaczkę dzieło będzie kontynuowane przez Jej następców.

Była wielkim kustoszem pamięci o Izabeli Skierskiej. Przyjaźń z Izą zawocowała po jej śmierci wielkim wkładem Grażyny Rutkowskiej w prace nad liczącą ostatecznie 906 stron księgą pamiątkową poświęconą Zmarłej, a opatrzoną przez nas tytułem *Memoria viva*. Była zresztą jedną z kilku inicjatorów wydania tej książki, a na nadsyłanych przez autorów artykułach uczyła się (i nauczyła) redakcyjnego rzemiosła. Robiła to dobrze i szybko. Pamiętam dzieje jednego z najbardziej spóźnionych szkiców — pióra Marii Koczerskiej. Artykuł znalazłem w mojej skrzynce e-mailowej po południu. Po lekturze, późnym

² G. RUTKOWSKA: *Itinerarium króla Kazimierza Jagiellończyka 1440—1492*. Warszawa 2014, s. 8—9.

³ K. PIETKIEWICZ: *Itinerarium króla Aleksandra Jagiellończyka 1492—1506*. Warszawa 2016, s. 37.

⁴ S.A. SROKA, W. ZAWITKOWSKA: *Itinerarium króla Władysława III 1434—1444*. Warszawa 2017, s. 35.

⁵ A. GĄSIOROWSKI: *Itinerarium króla Władysława Jagiełły 1386—1434*. Wyd. 2. Warszawa 2015, s. 8.

wieczorem, przekazałem go dr Rutkowskiej, która zredagowała go nocą i nad ranem mi zwróciła, ja zaś o poranku odesłałem go autorce. W akceptującym proponowane interwencje e-mailu Maria Koczerska zdumiewała się tempem, w jakim pracuje redakcja księgi.

W 2015 roku Grażyna Rutkowska opublikowała też w „Kwartalniku Historycznym” wspomnienie pośmiertne o Izabeli Skierskiej. Znaczny był Jej udział w niełatwym dziele publikacji niedokończonych prac Izy. Z wielkim wkładem własnym przygotowała do druku i opublikowała jeszcze w 2014 roku dzieje Gołęczewa, w roku następnym — tekst referatu o ogłoszeniach parafialnych, a potem wniosła wiele w redagowanie w 2016 roku książki Izy o średniowiecznym Śremie, powstałej na bazie jej hasła *Śrem*, opublikowanego wcześniej w SHGPoz. Chciała także dokończyć opracowywane przez Izę itinerarium biskupie Andrzeja Bnińskiego (1439—1479) — nie zdołała już jednak zapoznać się z wydaniem kadłubowego itinerarium biskupa, ogłoszonym w 2018 roku. Dbała o prawa autorskie Izy do jej haseł napisanych do SHGPoz.

W ostatnich latach Grażyna Rutkowska związała się bliżej z badaniami późnośredniowiecznych elit i dworów organizowanymi przez śląskich mediewistów: uczestniczyła z referatami i zabierała głos w dyskusjach na konferencjach (Oświęcim, Praga), miała swoje tematy w tzw. grantcie jagiellońskim, była wreszcie członkiem Zespołu Badań nad Dworami i Elitami Władzy Instytutu Historii PAN.

Nie zdołała zrealizować wszystkich planów... W ostatnich latach sporo rozmawiałem z Nią o dokumentach przetrwałych w postaci oryginałów mnogich. Nazwą tą określałem dokumenty monarsze wystawiane przez kancelarię królewską, a zawierające potwierdzenia przez władcę praw dla licznych, ale zazwyczaj imiennie nieokreślonych odbiorców. Problem wyróżniania rozmaitych, ale zwykle jednobrzmiących przekazów zrodził się przy redagowaniu itinerarium Władysława III (1434—1444), a konkretnie przy dokumentowaniu pobytu monarchy w Piotrkowie, na sejmie, m.in. 16 grudnia 1438 roku. Młody król wydał wtedy datowany w Piotrkowie przywilej konfirmacji praw nadanych przez swoich poprzedników. Dokument ten na podstawie kilku oryginałów opublikował w 1891 roku Anatol Lewicki⁶, a w 103 lata później, opierając się na innym, poznańskim, przekazie, włączył go Witold Maisel do przygotowanego przez siebie, wspomnianego już, zbioru przywilejów miasta Poznania⁷. Adresatami byli „prelati, comites, barones, milites, proceres, nobiles, burgenses ceterique subditi et incole regni nostri, spirituales et seculares”⁸. Rodziło się pytanie, czy cytowany adres to tylko zwrot formularzowy, a jeżeli nie — w jaki sposób owi adresaci otrzymywali to potwierdzenie swoich swobód. Odpowiedź mogła tkwić w zachowanych do dziś w archiwach miejskich

⁶ CE, T. 2, nr 251.

⁷ *Przywileje miasta Poznania XIII—XVIII wieku*. Wyd. W. MAISEL. Poznań 1994, nr 37.

⁸ CE, T. 2, nr 251.

(np. Kraków, Lwów, Poznań) i kościelnych (np. kapituła poznańska) wcale licznych oryginałach przywileju piotrkowskiego, a także jego kopiach. Namawiałem Grażynę Rutkowską do zestawienia wzmianek o wszystkich oryginałach i wszystkich kopiach (niewywodzących się od owych oryginałów), aby ustalić zasięg odbiorców. Pierwszym wynikiem dociekań stało się sporządzone anonimowo przez Nią uzupełnienie informacji we wspomnianym itinerarium Władysława III (s. 152—153) o wszystkich znanych dotąd przekazach. Wstępnie domniemywaliśmy, że dokument potwierdzenia praw docierał przynajmniej do miast królewskich i do kapituł katedralnych, a przepisywany był (z czego?) najpewniej na zamówienie (i po opłaceniu odpowiedniej taksy) przez przedstawiciela odbiorcy. Problem pozostał jednak otwarty i czeka; powinien zresztą zostać rozszerzony o dokumenty publikujące inne przywileje generalne królów polskich.

* * *

W 2016 roku na własną prośbę Grażyna Rutkowska przeszła na emeryturę. Do przedłużenia zatrudnienia nie aspirowała. Dnia 28 listopada 2017 roku doznała rozległego udaru mózgu. Zmarła — nie odzyskawszy przytomności — w Poznaniu 8 maja 2019 roku.

Była osobą o zdecydowanych, bardzo wysokich walorach moralnych, nieakceptującą nierzetelności w stosunkach międzyludzkich. Osobą bardzo wyraźnie odróżniającą dobro od zła. W pamięci zespołu poznańskiego *Słownika* zapisała się jako najstarsza przedstawicielka młodego pokolenia członków zespołu przejmującego wydawanie *Słownika* od jego ojców założycieli, jako rzutka organizatorka (szczególnie prac wydawniczo-edytorskich), osoba skromna, bardzo serdeczna, która zawsze chętnie dzieliła się (zwłaszcza z młodszymi) swoimi wiedzą i doświadczeniem.

Publikacje Grażyny Rutkowskiej

zestawili Antoni Gąsiorowski i Adam Kozak

1983

1. MYŚLIŃSKI Kazimierz: *Dzieje kariery politycznej w średniowiecznej Polsce. Dymitr z Goraja 1340—1400*. Lublin 1981 — Rec. „Przegląd Historyczny”, R. 74, z. 4, s. 764—769.

1984

2. *Słownik starożytności słowiańskich*. T. 7. Cz. 2 [i] suplement. Wrocław. Ha-sła: Andrzej Dobry *książę wołyński* (s. 362—363); Anna *Wsiewołodowna*

(s. 363); *Bielgorod* (s. 450); *Borys Wiaczesławowicz* (s. 508); *Briaczysław książę połocki* (s. 528).

1987

3. *Związki królowej Jadwigi z Wielkopolską*. „Studia i Materiały do dziejów Wielkopolski i Pomorza”, nr 32, s. 129—146.

1989

4. *Itinerarium królowej Jadwigi 1384—1399*. W: *Dzieło Jadwigi i Jagielly. W sześćsetlecie chrztu Litwy i jej związków z Polską*. Oprac. Wojciech BILIŃSKI. Warszawa, s. 204—225.

1990

5. NIMANO Slavče: *Słowiańskie imię królowej Jadwigi*. „Analecta Cracoviensia” 1987, T. 19 — Zap. rec. „Studia Źródłoznawcze”, T. 32—33, s. 263—264.

1991

6. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 2. Z. 3. Wrocław. Hasła: *Koźle* (s. 430—431); *Krapiewo* (s. 445—446); *Krobia* (s. 452—457); *Krobia — klucz dóbr* (s. 457—458); *Krobia — kasztelania* (s. 458); *Krobia — Kościelna Wieś* (współautor: Jerzy LUCIŃSKI, s. 459—460); *Krobia Stara* (s. 460); *Kroc* (s. 465); *Krzekotowice* (s. 471—474); *Krzekotowice Małe* (s. 474); *Krzesinki* (s. 478); *Krzesiny* (s. 478—481); *Krzestkowice* (s. 481—486); *Krzyszkowo* (s. 493—496); *Krzyżanki* (s. 517—519); *Krzyżanowice* (s. 519).
7. *Słownik starożytności słowiańskich*. T. 8. [Cz. 1]. Wrocław. Hasła: *Daniel Romanowicz wielki książę halicko-włodzimierski* (s. 15—17); *Dawid syn Igora* (s. 18—19); *Dawid Światosławowicz* (s. 19); *Dawid Gleb* (s. 20); *Dobromierz* (s. 52—55); *Dobrzyń* (s. 58); *Gilów* (s. 150—151); *Gleb Światosławowicz* (s. 151—152); *Gleb Wsiesławowicz* (s. 152—153); *Gleb Juriewicz* (s. 153); *Gorodec* (s. 163—164); *Grąbczyn* (s. 172—173); *Grzebsk* (s. 182—183); *Haćki* (s. 193—194); *Igor Konstantyn książę włodzimiersko-wołyński* (s. 222); *Igor książę rizański* (s. 222—223); *Jaropełk książę rizański* (s. 245—246); *Jaropełk książę rostowsko-suzdalski* (s. 247); *Jarosław Jan książę włodzimiersko-wołyński* (s. 248—249); *Jerzy książę nowogrodzki* (s. 254); *Jazdów* (s. 249—250).

1992

8. *Niezachowane dokumenty królowej Jadwigi*. „Roczniki Historyczne”, R. 58, s. 79—86.
9. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 2. Z. 4. Poznań. Hasła: *Kurozwęk* (s. 554); *Kursko* (s. 554—558);

- Kwilcz* (s. 564—571); *Langmyl* (s. 573); *Leśna* (s. 592); *Lgota* (s. 596—597); *Lichwino* (s. 597); *Lipnica* (s. 599—603); *Lipówka* (s. 605); *Lisówki* (s. 606—608); *Lubasz* (s. 608—613); *Lubiechowo* (s. 626—627); *Lubikowo* (s. 627—630); *Lubosina* (s. 665—668); *Lubosina Mała* (s. 668); *Lutkowski Młyn* (s. 687); *Lutom* (s. 689—695); *Lutom Mały* (s. 695); *Lutomski Młyn* (s. 696); *Lutomskie* (s. 696); *Lwówek* (współautor: Jerzy LUCIŃSKI, s. 696—708); *Lwówek — dobra* (współautor: jw., s. 708—714).
10. *Urzednicy centralni i nadworni Polski XIV—XVIII wieku. Spisy. Oprac.* Krzysztof CHŁAPOWSKI, Stefan CIARA, Łukasz KĄDZIELA, Tomasz NOWAKOWSKI, Edward OPALIŃSKI, Grażyna RUTKOWSKA [lata 1386—1506], Teresa ZIELIŃSKA. Kórnik 1992, ss. 220.

1993

11. FAŁKOWSKI Wojciech: *Elita władzy w Polsce za panowania Kazimierza Jagiellończyka (1447—1492). Studium aspektów politycznych.* Warszawa 1992 — Rec. „Roczniki Historyczne”, R. 59, s. 151—155.
12. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu.* Cz. 3. Z. 1. Poznań. Hasła: *Łagiewniki* (s. 1—2); *Łagiewniki koło Poznania* (s. 2—3); *Łagiewniki koło Kościana* (s. 3—4); *Łagiewniki koło Kórnik* (s. 4); *Łagowiec* (s. 4—5); *Ławica* (s. 15—16); *Ławiczka Skórzewska* (s. 16); *Łązek* (s. 19); *Łęczycza* (s. 20—21); *Łękoszcz* (s. 39); *Łoskuń* (s. 54—57); *Łowęcin* (s. 57—60); *Łukowo* (s. 63—66); *Małewo* (s. 77—80); *Manieczki* (s. 83—86); *Masłowo* (s. 94—95); *Mielnica* (s. 115); *Międzyrzecz* (s. 133—148); *Międzyrzecz — dekanat* (s. 149); *Międzyrzecz — dystrykt* (s. 149); *Międzyrzecz — gród i kasztelania* (s. 149—152); *Międzyrzecz — łany pod miastem* (s. 152—154); *Międzyrzecz — oficjalat* (s. 154); *Międzyrzecz — opactwo* (s. 154—155); *Międzyrzecz — starostwo* (s. 155—160); *Milkowo* (s. 163); *Miłostowo koło Poznania* (s. 164); *Miłostowo koło Międzychodu* (s. 164—166); *Miroslawki* (s. 167—168); *Mirucino* (s. 168); *Mnichy* (s. 177—178); *Modrze* (s. 181—186); *Modrze — kasztelania* (s. 186); *Mrowino* (s. 214—216); *Myszkowo* (s. 224—).

1994

13. *Rachunki królewskie z lat 1393—1395 i 1412. Rachunki podrzętwa krakowskiego. Rachunki stacji nowosądeckiej.* Oprac. Hubert WAJS. Warszawa 1993 — Rec. „Roczniki Historyczne”, R. 60, s. 239—243.

1995

14. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu.* Cz. 3. Z. 2. Poznań. Hasła: *Myszkowo* (s. —225); *Niepart* (s. 269—272); *Niepruszewo* (współautor: Jerzy LUCIŃSKI, s. 273—276); *[Niepruszewskie] Jezioro* (współautor: jw., s. 276—277); *[Nietoperek]* (s. 281);

Nietoperek (s. 281—282); *Niewierz* (s. 282—283); *Ninkowo* (współautor: jw., s. 290—292); *Nochowo* (s. 293—294); *Nowa Wieś koło Śmigła* (współautor: jw., s. 323—324); *Nowina* (s. 332); *Nowiniec albo Nowienice* (s. 333); *Oborniki* (s. 346—374); *Oborniki — dekanat* (s. 374); *Oborniki — dystrykt [prowincjonalny?]* (s. 374); *Oborniki — starostwo* (s. 374—378); *Oborniki — wójtostwo* (s. 378—383); *Obrzycko* (s. 407—410); *Obrzycko — kasztelania* (s. 410); *Ojrzawa* (s. 417—418); *Okale* (współautor: jw., s. 418).

1996

15. *Sędziwój Gałązka z Gulczewa kasztelan przemęcki*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 36. Kraków 1995—1996, s. 399—400.
16. *Sędziwój z Wir kasztelan bniński*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 36. Kraków 1995—1996, s. 416—417.
17. *Słownik starożytności słowiańskich*. T. 8. Cz. 2. Wrocław. Hasła: *Czechów* (s. 292—294); *Kije* (s. 356—358); *Łęczycanie* (s. 421—422); *Stary Gród* (s. 572—573); *Szydłów* (s. 590).

1997

18. *Nadania ziemi w zamian za obowiązek obrony wielkopolskich warowni (w świetle dokumentów Władysława III i Kazimierza Jagiellończyka)*. W: *Homines et societas. Czasy Piastów i Jagiellonów. Studia historyczne ofiarowane Antoniemu Gąsiorowskiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin*. Poznań, s. 277—284.
19. *Skóra Andrzej z Gaju zwany Obornickim podczaszy kaliski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 38. Kraków 1997—1998, s. 333—334.
20. *Skóra Piotr z Gaju kasztelan kaliski, starosta generalny Wielkopolski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 38. Kraków 1997—1998, s. 334—338.
21. *Skóra Wojciech kasztelan radzimski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 38. Kraków 1997—1998, s. 338—339.
22. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średnio-wieczu*. Cz. 3. Z. 3. Poznań. Hasła: *Ordzin* (s. 447—449); *Orzeszkowo* (s. 453—454); *Ostroroskie [Jezioro]* (s. 488); *Ostroróg* (s. 488—493); *Ostroróg — dobra* (s. 493—505); *Ostrowieczno* (s. 505—508); *Ostrowieczno Małe* (s. 508—510); *Ostrów [młyn]* (s. 518); *Ostrów koło Śmigła* (s. 518—519); *Pabianowo* (s. 548—549); *Paczkowo* (s. 550—551); *Padlica* (s. 551); *Paklica* (s. 552—553); *Pańska Struga* (s. 575); *Parsk* (s. 595—596); *Parsko* (s. 596—598); *Parskowa Łąka* (s. 598); *Parzęczewo* (s. 598—604); *Patrykowska* (s. 607); *Pawłowice* (s. 607—608); *Pawłowice k. Poznania* (s. 614—617); *Pawłowo* (s. 617); *Pąchy* (s. 617); *Pęga lub Pąga* (s. 630); *Piaseczna koło Trzciela* (s. 641); *Piaseczna koło Wielichowa* (s. 641); *Piaskowo* (s. 642—643); *Piaskowskie* (s. 643); *Piersko* (s. 650—653); *Pierwoszewo*

(s. 653—655); *Pieski* (s. 655—658); *Pieski Małe* (s. 658); *Pijanowice* (s. 659—664); *Pilże* (s. 665); *Piwniewo* (s. 688); *Plastowo* (s. 688—690); *Plastowski Bród lub Plastowy Bród* (s. 690); *Plebanówka* (s. 690—691); *Plebańskie* (s. 691); *Pluciński Młyn* (s. 693); *Płocice* (s. 695).

1998

23. *Itineraria żon króla Władysława Jagielly*. „Roczniki Historyczne”, R. 64, s. 59—104.
24. *Początki Ostrorogów; Miasto Ostrorogów; Dzierśław Grochola † 1387/88; Dobra wielkopolskie [Ostrorogów]; Genealogie Ostrorogów*. W: *Wielkopolscy Ostrorogowie*. Red. Antoni GAŚSIOROWSKI. Ostroróg, s. 19—25, 26—41, 55—58, 119—138, 143—147.

1999

25. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średnio-wieczu*. Cz. 3. Z. 4. Poznań. Hasła: *Pniewy* (s. 697—701); *Pniewy — dobra* (s. 701—708); *Pniewy wieś* (s. 708); *Pniewy — Nowe Miasto* (s. 708); *Pobiedne* (s. 708); *Podlesie* (s. 709—711); *Podrzewie* (s. 717—718); [*Pogorzały Młyn*] (s. 719); *Pogwizdowo* (s. 719); *Pokrzywnica* (s. 720—722); *Policzko* (s. 723—727); *Pospolite* (s. 789); *Pośrednik* (s. 790); *Powidz* (s. 800); *Powirek* (s. 800); *Pożarowo* (s. 803—807); *Pożarowo Małe* (s. 807); [*Pożarowski*] *Jeziro* (s. 807); *Pólko koło Śmigła* (s. 809); *Pólko koło Sierakowa* (s. 809); *Półwsie* (s. 809); *Prądówka* (s. 810); *Proska Struga* (s. 818); *Prusinowo* (s. 823—824); *Przerwa* (s. 856); *Przerwane Stawisko* (s. 856); *Przetoczno* (s. 859—869); *Przyjma* (s. 890); *Przysieczna* (s. 893); *Przystanki* (s. 893—896); *Psarskie* (s. 896—897); *Psarskie koło Śremu* (s. 897—902); *Psarskie koło Pniew* (s. 902—906); *Psarskie koło Poznania* (s. 906—907); *Psarskie Jezioro* (s. 907); *Ptaszkowo* (s. 908—913); *Ptaszkowo Małe* (s. 913).
26. *Słupski Maciej kasztelan nakielski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 39. Kraków 1999—2000, s. 129—130.
27. *Słupski Wojciech krajczy koronny*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 39. Kraków 1999—2000, s. 132—133.

2000

28. GRABOWSKI Janusz: *Ze studiów nad dokumentami i kancelarią Siemowita III księcia mazowieckiego (1342—1360)*. „Miscellanea Historico-Archivistica” 1994, T. 4. — Zap. rec. „Studia Źródłoznawcze”, T. 37, s. 229—230.
29. *Sokołowski Jakub kanonik włocławski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 40. Kraków 2000—2001, s. 126—127.
30. *Sokołowski Jałbrzyk Jan komornik Władysława Jagiellończyka*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 40. Kraków 2000—2001, s. 128—131.

31. *Sokołowski Jarosław Jan komornik Władysława Jagiellończyka*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 40. Kraków 2000—2001, s. 146—147.
32. *Sokołowski (Warzymowski) Krzysztof starosta rogoziński, wojski kruszewicki*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 40. Kraków 2000—2001, s. 154—155.
33. *Urzednicy królowej Jadwigi Andegaweńskiej. Spis*. W: *Nihil superfluum esse. Prace z dziejów średniowiecza ofiarowane Profesor Jadwidze Krzyżaniakowej*. Poznań, s. 367—391.

2001

34. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 4. Z. 1. Poznań. Hasła: *Raczew* (s. 3); *Radgoszcz [jezioro]* (s. 3); *Radgoszcz* (s. 3—4); *Radodziesz (Radodzież) i Radodieszka* (s. 5); *Radusz* (s. 20); *Radwankowo* (s. 20—25); *Radzień* (s. 25); *Rączyna* (s. 63); *Rogowo* (s. 104—108); *Rogoziniec* (s. 108—111); *Rogoźno jezioro* (s. 111); *Rogoźno* (s. 126—127); *Rokosowo* (s. 132—148); *Rokszyno* (s. 148—149); *[Roszczki]* (s. 164); *Roszczki* (s. 164—169); *Rozbitek* (s. 173—179); *Rozpędowo* (s. 180); *Rozwarowo koło Śmigła* (s. 183); *Rozwarowo koło Obornik* (s. 183—192); *Rozwarowska Struga* (s. 192); *Róża* (s. 202—203); *Ruchocki Młyn* (s. 204—205); *Ruda koło Czarnkowa* (s. 205); *Ruda koło Międzychodu* (s. 205); *Ruda koło Miejskiej Górki* (s. 205); *Rudka koło Poznania* (s. 207); *Rudka koło Mosiny* (s. 207); *Rudka koło Kościana* (s. 207); *Rudki koło Ostroroga* (s. 207—213); *Rudki koło Szamotuł* (s. 213); *Rudna koło Lwówka* (s. 213); *Rudna koło Dolska* (s. 213—214); *Rudna koło Wronek* (s. 214); *Rudnicze* (s. 214—215); *Rudniki* (s. 215—217); *Rumino* (s. 218—219); *Runowo* (s. 219—220); *Rutka* (s. 232); *Rutki* (s. 232—233); *Rybie Błoto* (s. 233); *Rybojady* (s. 234—235); *Ryczywół [młyn]* (współautorka: Krystyna GÓRSKA-GOŁASKA, s. 236); *Rzytka koło Zbąszynia* (s. 266); *Rzytka koło Kęłłowa* (s. 266—267); *Rzyżynko* (s. 267); *Rzyżyno* (s. 267—268); *Rzyżyński Młyn* (s. 268).

2002

35. SPERKA Jerzy: *Szafrancowie herbu Stary Koń. Z dziejów kariery i awansu w późnośredniowiecznej Polsce*. Katowice 2001 — Rec. „Roczniki Historyczne”, R. 68, s. 257—260.
36. *Splawski Jan sędzia ziemski kaliski, potem poznański*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 41. Kraków, s. 146—148.

2003

37. *Audiat et altera pars (trzeba wysłuchać i drugiej strony)*. „Gazeta Powiatowa Ziemia Obornicka”, nr 285, s. 8—9. Dostępne także w Internecie: <https://web.archive.org/web/20041031203610/http://www.oborniki.com.pl/historia/dlugosz/dlugosz4.html>.

38. *Co rzeczywiście napisał Długosz o położeniu Obornik w XV wieku?* „Gazeta Powiatowa Ziemia Obornicka”, nr 282, s. 10. Dostępne także w Internecie: <https://web.archive.org/web/20041031203421/http://www.oborniki.com.pl/historia/dlugosz/dlugosz2.html>.
39. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 4. Z. 2. Poznań. Hasła: *Sabel* (s. 269); *Sadecz* (s. 269—270); *Sadeczek* (s. 270); *Sady* (s. 273—280); *Sadzica* (s. 280); *Saganówka* (s. 280); *Samborowice* (s. 280—281); *Sarbia* (s. 301—304); *Sarniewo* (s. 311—312); *Sądek* (s. 322); *Sąpolna* (s. 322—323); *Sąpolny Młyn* (s. 323—324); *Sątóp* (s. 324); *Sczyrszcza* (s. 328); *Sędziniec* (s. 349—350); *Sędzinko* (s. 350—352); *Sędziny* (s. 352—359); *Sękowo* (s. 359—360); *Siedlisko* (s. 368); *Sienno koło Wolsztyna* (s. 400); *Sienno koło Leszna* (s. 400—404); *Sieradowo jezioro* (s. 404—405); *Sieradowo* (s. 405); *Siercz* (s. 423—424); *Sieredzkie jezioro* (s. 424); *Siereczek* (s. 424); *Sikorzyn* (współautor: Tomasz JUREK, s. 439).

2004

40. *Czarnotul w świetle analizy danych kartograficznych, źródeł pisanych i archeologicznych. Uwagi archeologa i historyka* (współautorka: Bożena DZIEDUSZYCKA). W: *Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno—Włocławek i Mogilno—Wylatowo*. Red. Józef BEDNARCZYK, Aleksander KOŚKO. Poznań, s. 589—595.
41. *Dzieje dworu szlacheckiego w Czarnotulu (k. Mogilna)*. W: *Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno—Włocławek i Mogilno—Wylatowo*. Red. Józef BEDNARCZYK, Aleksander KOŚKO. Poznań, s. 575—587.

2005

42. *Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479—1483. Ze spuścizny Antoniego PROCHASKI*. Wyd. Grażyna RUTKOWSKA. Warszawa, ss. 200.
43. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 4. Z. 3. Poznań. Hasła: *Sitowiec* (s. 447); *Skokówka* (s. 448); *Skrelewe* (s. 486); *Słanowo* (s. 522—523); *Sławienko* (s. 524—525); *Sławikowice* (s. 525—526); *Sławno* (s. 526); *Sławno k. Czarnkowa* (s. 526—534); *Słodzona* (s. 535—536); *Słonawy* (s. 545—546); *Słonowo* (s. 547); *Słupeckie albo Ząbrskie Jezioro* (s. 555—556); *Smolno* (s. 565); *Snowidowo* (s. 568—570); *Solec koło Wolsztyna* (s. 596—598); *Solec koło Stęszewa* (s. 598); *Solecka Rzeka* (s. 601); *Soleckie jezioro na południe od Międzychodu* (s. 601—602); *Soleckie jezioro na północny wschód od Międzychodu* (s. 602); *Soleckie jezioro koło Skwierzyny* (s. 602); *Soleckie jezioro*

koło Międzyrzecza (s. 602); *Sołectwo* (s. 602); *Splawie* (s. 609); *Splawie koło Śmigła* (s. 609—615); *Splawie koło Poznania* (s. 615—622); *Splawnia* (s. 622—623); *Spytkówki* (s. 623—624).

44. *Stefan (Szczepan) z Otmianowa kasztelan ksiąski, podkomorzy inowrocławski* (współautor: Sobiesław SZYBKOWSKI). W: *Polski słownik biograficzny*. T. 43. Warszawa—Kraków 2004—2005, s. 174—175.

2006

45. *Księgi Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja z Oporowa*. „*Studia Źródłoznawcze*”, T. 44, s. 77—98.
46. *Strasz kasztelan ujski*. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 44. Warszawa—Kraków, s. 199—200.

2007

47. *Dwór polskich królowych XIV wieku*. W: *Fontes et historia. Prace dedykowane Antoniemu Gąsiorowskiemu*. Poznań, s. 161—202.
48. Wyszukiwarka dla wpisów do Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479—1483 [baza danych dostępna w Internecie na stronie: http://agad.gov.pl/?page_id=408; przygotowana na podstawie: *Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479—1483*].

2008

49. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 4. Z. 4. Poznań. Hasła: *Srebrne* (s. 625); *Stajkowo* (s. 633); *Stara Rzeko koło Poznania* (s. 636—637); *Stara Rzeko koło Przemętu* (s. 637); *Stara Rzeko koło Śremu* (s. 637); *Stara Rzeko albo Stara Woda* (s. 637); *Stara Wieś koło Obornik* (s. 637—638); *Stara Wieś koło Strzeżmina* (s. 638); *Stare* (s. 642—643); *Stary Bród koło Dolska* (s. 651—652); *Stary Bród koło Lwówka* (s. 652); *Stary Młyn* (s. 655—656); *Stępaczowa lub Stąpaczowa* (s. 660); *Stokłysz* (s. 682); *Stolec* (s. 682); *Stołunek* (s. 682); *Strojany* (s. 694); *Strych* (s. 696—697); *Strzeleckie Jezioro* (s. 710); *Strzępiń* (s. 718—726); *Studziona, Studziona* (s. 732); *Suchcino* (s. 734—735); *Suchy* (s. 735); *Sułkowice* (s. 740—742); *Sulkowo lub Sulkowy* (s. 742); *Sworzyce* (s. 755—756); „*Swoszowa Ciecz*” (s. 756); *Swraba* (s. 756); *Syrow* (s. 760); *Szarokożle* (s. 810—811); *Szarpatki* (s. 811); *Szczepowice* (s. 816—818); *Szczepy* (s. 818—819); „*Szczodrowo*” (s. 822); *Szczodrowo* (s. 822—827); *Szech lub Szucz* (s. 836); *Szpitalna Wieś* (s. 853); *Szyrza* (s. 869).

2011

50. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 5. Z. 1. Poznań. Hasła: *Śląskowo* (s. 1—3); *Śmierdząca* (s. 7);

Śniegoszewo (s. 26); „*Śnięty*” (współautor: Tomasz JUREK, s. 27); *Śrenino* (s. 88); „*Świeborowice*” (s. 111); *Świerczyna* (s. 118—122); *Świeszczyn* (s. 122); *Święta Barbara* (s. 133—134); *Święty Wojciech* (s. 196—253); *Świnia Głowa* (s. 254); *Świniec* (s. 255); *Świrzeczek* (s. 256).

2012

51. *Dwór polskich królowych Anny Cylejskiej i Elżbiety Granowskiej*. W: *Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych [poświęcone pamięci Janusza Kurtyki]*. Red. Waldemar BUKOWSKI, Tomasz JUREK. T. 2. Kraków, s. 869—914.
52. *Jagiellonowie w Kole*. W: *Królewskie miasto Koło. Studia w 650. rocznicę lokacji miasta*. Red. Izabela SKIERSKA. Koło, s. 69—104.
53. *Kościół świętych Jerzego i Wojciecha [w Poznaniu]*. „Kronika Miasta Poznania”, nr 4, s. 53—62.
54. *Podróże polskich królowych w XV wieku*. W: *Samotrzcę, w kompanii czy z orszakami? Społeczne aspekty podróżowania w średniowieczu i w czasach nowożytnych*. Red. Monika SACZYŃSKA, Ewa WÓLKIEWICZ. Warszawa, s. 175—197.
55. *Przedmieście Święty Wojciech w średniowiecznym Poznaniu*. „Kronika Miasta Poznania”, nr 4, s. 29—52.

2013

56. *Dzieje szlacheckiej wsi Wierzyce koło Gniezna i jej właścicieli od końca XIV do początku XVII wieku*. W: *Dziedzictwo odzyskane. Archeologia ratownicza na Ziemi Gnieźnieńskiej*. Red. Danuta MINTA-TWORZOWSKA. Poznań, s. 465—472 (Via Archaeologica Posnaniensis. Źródła archeologiczne z badań wykopaliskowych na trasach dróg i autostrad, T. 6).
57. „*Ostrea edulis*” na polskich stołach w świetle badań archeologicznych i pisanych z doby nowożytnej (współautorka: Aldona KURZAWSKA). „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 61, nr 1, s. 43—62.
58. *Średniowieczne dzieje gminy Tarnowo Podgórne* (współautorzy: Paweł DEMBIŃSKI, Izabela SKIERSKA). W: *Dzieje gminy Tarnowo Podgórne*. T. 1: *Dzieje najdawniejsze*. [Red. Wojciech BUKOWSKI]. Tarnowo Podgórne, s. 55—277.

2014

59. *Dwór królewski w Polsce w XIV wieku — stan badań i postulaty badawcze*. W: *Curia regis, curia reginalis. Dwory królewskie w średniowiecznej Europie Środkowej — stan badań i postulaty badawcze*. Red. Bożena CZWOJDRAK, Agnieszka JANUSZEK-SIERADZKA. Sandomierz, s. 45—57.
60. *Itinerarium króla Kazimierza Jagiellończyka 1440—1492*. Warszawa, ss. 422 (Itineraria Jagiellonów, T. 1).

61. SKIERSKA Izabela: *Średniowieczne Gołęczewo*. Tekst do publikacji przygotowała Grażyna RUTKOWSKA. „Ecclesia. Studia z Dziejów Wielkopolski”, R. 9, s. 21—40 (przedruk w: *Jubileusz 700-lecia Gołęczewa*. T. 2. Wybór i red. Maria BAJER. Gołęczewo 2017, s. 23—44).
62. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 5. Z. 2. Poznań. Hasła: *Taczelnny Młyn* (s. 264); *Tarnowa Struga* (s. 275); *Tarnowiec las* (s. 275—276); *Tarnowiec koło Czarnkowa* (s. 276); *Tarnowiec koło Rogoźna* (s. 276—277); *Tążyń* (s. 285); *Toczeń* (s. 296); *Tokarska Studnia* (s. 296); *Tomyśl* (s. 306—307); *Trczianki* (s. 324); *Trzciel* (s. 324—328); *Trzciel — dobra* (s. 328—333); *Trzebiec* (współautorka: Krystyna GÓRSKA-GOŁASKA, s. 349—351); *Trzebina* (s. 354); *Trzemeszno* (s. 359—361); *Trzęsawy* (s. 361); *Tuczno bagno koło Pobiedzisk* (s. 372); *Tuczno jezioro* (s. 372); *Tuczno koło Międzychodu* (s. 372); *Turkówki* (s. 404); *Turowo* (s. 404—405); *Tursko* (s. 405); *Turza* (s. 405); *Turzyk* (s. 407); *Tworkowo* (s. 408—409); *Tymianka lub Tymieńska Łąka* (s. 424—425); *Tymski Młyn* (s. 425); *Tyniec* (s. 425); *Unięcice* (s. 442—444).

2015

63. GĄSIOROWSKI Antoni: *Itinerarium króla Władysława Jagielly 1386—1434*. Wyd. II poprawione i uzupełnione do druku przygotowali Antoni GĄSIOROWSKI i Grażyna RUTKOWSKA. Warszawa, ss. 172 (Itineraria Jagiellonów, T. 2).
64. *In memoriam: Izabela Skierska (4 XII 1967—2 IV 2014)*. „Kwartalnik Historyczny”, R. 122, z. 3, s. 623—627.
65. *Memoria viva. Studia poświęcone pamięci Izabeli Skierskiej (1962—2014)*. Red. Grażyna RUTKOWSKA, Antoni GĄSIOROWSKI. Warszawa—Poznań, ss. 918.
66. SKIERSKA Izabela: *Ogłoszenia parafialne w średniowiecznej Polsce*. Tekst do publikacji przygotowała Grażyna RUTKOWSKA. „Ecclesia. Studia z Dziejów Wielkopolski”, R. 10, s. 23—42.
67. *Stacje Jagiellonów na Litwie*. W: *Jagiellonowie i ich świat. Dynastia królewska w drugiej połowie XV i w XVI wieku*. Red. Bożena CZWOJDRAK, Jerzy SPERKA, Piotr WĘCOWSKI. Kraków, s. 187—196 (Studia Jagiellonica, 2).
68. *Status wdów po królach polskich z dynastii Jagiellonów*. W: *Kobiety i władza w czasach dawnych*. Red. Agata A. KLUCZEK, Bożena CZWOJDRAK. Katowice, s. 229—258.
69. *Wspomnienie o Izie*. W: *Memoria viva. Studia poświęcone pamięci Izabeli Skierskiej (1962—2014)*. Red. Grażyna RUTKOWSKA, Antoni GĄSIOROWSKI. Warszawa—Poznań, s. 25—33.

2016

70. *Archiwa dokumentowe Korony i Litwy oraz Metryki Koronna i Litewska w XVI wieku*. W: *Stilo et animo. Prace historyczne ofiarowane Profesorowi Tomaszowi Jasińskiemu w 65. rocznicę urodzin*. Red. Maciej DORNA [i inni]. Poznań, s. 465—474.
71. *Bibliografia publikacji Jacka Wiesiołowskiego*. Zestawił Antoni GĄSIOROWSKI przy współpracy Grażyny RUTKOWSKIEJ. „Roczniki Historyczne”, R. 82, s. 289—312.
72. *Jacka Wiesiołowskiego myśli ulotne o Poznaniu*. „Roczniki Historyczne”, R. 82, s. 285—288.
73. *Kancelarie centralne państwa w XIV—XVIII wieku* (Waldemar CHORAŻY-CZEWSKI), *Metryka Koronna i Metryka Litewska* (Wojciech KRAWCZUK). W: *Dyplomatyka staropolska*. Red. Tomasz JUREK. Nauki Pomocnicze Historii. Seria nowa. Red. Andrzej RACHUBA, Sławomir GÓRZYŃSKI. Warszawa 2015, s. 145—212 — Rec. „Studia Źródłoznawcze”, T. 54, s. 191—199.
74. [Red. serii] PIETKIEWICZ Krzysztof: *Itinerarium króla Aleksandra Jagiellończyka 1492—1506*. Warszawa, ss. 218 (Itineraria Jagiellonów, T. 3).
75. SKIERSKA Izabela: *Dawny Śrem w źródłach historycznych. Ludzie — instytucje — budynki*. Do druku przygotowali Antoni GĄSIOROWSKI i Grażyna RUTKOWSKA. Śrem, ss. 200.
76. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średnio-wieczu*. Cz. 5. Z. 3. Poznań. Hasła: *Unoltowo* (s. 448—450); *Uścięcice* (s. 463—466); *Uścięcino* (s. 466); *Walkowice* (współautorka: Krystyna GÓRSKA-GOŁASKA, s. 485—486); *Walnik* (s. 486—487); *Wargaczka* (s. 503); *Warla* (współautorka: jw., s. 514); *Wawino* (s. 525—526); *Ważnik* (s. 526); *Wąchabienko* (s. 529); *Wąchabno* (s. 529—530); *Wągliny* (s. 530—531); *Wągliński albo Wągliny Młyn* (s. 531); *Wąsowo* (współautorka: jw., s. 532); *Wąsowo* (s. 532—534); *Werzmanek* (współautorka: jw., s. 544); *Wędromierz* (s. 545); *Węgielny Młyn* (s. 545—546); *Węglarska Struga* (s. 546); *Wiązbina albo Barłożna* (s. 546); *Widzina* (s. 548); *Wiele* (s. 550—551); *Wielinie* (s. 568); *Wielka Struga* (s. 568); *Wielka Struga* (s. 568—569); *Wielka Strużka* (s. 569); *Wielka Wieś* (s. 569); *[Wielkie]* (współautorka: jw., s. 571); *Wielkie* (s. 571); *[Wielkie Jezioro]* (s. 577); *Wielkie Jezioro koło Poznania [Jez. Kierskie]* (s. 577); *Wielkie Jezioro koło Czarnkowa* (s. 577); *Wielkie Jezioro koło Pniew* (s. 577); *Wielkie Jezioro koło Międzyrzecza* (s. 577); *Wielkie Jezioro koło Skwierzyny* (współautorka: jw., s. 577—578); *Wielkie Jezioro koło Wronek* (s. 578); *Wierzba* (s. 607); *Wierzbieński Młyn* (s. 611—612); *Wierzbieńskie* (s. 612); *Wierzbięcice albo Wierzbiątki* (współautorka: jw., s. 612); *Wierzбка* (s. 612); *Wierzbowiec* (s. 617); *Wierzchowisko* (s. 620); *Wierzeja* (s. 623—627); *Wieszkowo* (współautorka: jw., s. 643—644); *Więcewojszyno* (s. 644—645); *Więckowice* (s. 645—651);

Więckowice Małe (s. 651—652); *Wiktorowo* (s. 653—654); *Wilcza Górka* (s. 654); *Wilcze Ostrowy* (s. 655); *Wilczyna* (s. 655—657).

77. Śmigiełski (Bniński) Jan kasztelan przemęcki. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 51. Warszawa—Kraków 2016—2017, s. 97—99.

2017

78. *Odpowiedź na „Odpowiedź” na moją recenzję opublikowaną w t. 54 „Studiów Źródłoznawczych”*. [Listy do Redakcji: Waldemar CHORAŻYCZEWSKI: *Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej*; Wojciech KRAWCZUK: *Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej*. „*Studia Źródłoznawcze*” 2016, T. 54, s. 237—238; 239—240]. „*Studia Źródłoznawcze*”, T. 55, s. 315—316.
79. [Red. serii] SROKA Stanisław A., ZAWITKOWSKA Wioletta: *Itinerarium króla Władysława III 1434—1444*. Warszawa, ss. 134 (*Itineraria Jagiellonów*, T. 4).
80. SIKORA Franciszek: *Małopolskie późne średniowiecze. Ludzie i instytucje. Wybór pism*. Red. Waldemar BUKOWSKI, Antoni GAŚIOROWSKI, Grażyna RUTKOWSKA. Warszawa—Kraków, ss. 564.
81. Świętosław (Święszek) Hłowiecki kasztelan karzecki. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 51. Kraków 2016—2017, s. 549—550.
82. Świętosław z Szubina podkomorzy poznański, kasztelan kaliski. W: *Polski słownik biograficzny*. T. 51. Kraków 2016—2017, s. 557—559.
83. *Wstęp do „Studium historyczno-przestrzennego Gołęczewa”* (współautorka: Maria BAJER). W: *Jubileusz 700-lecia Gołęczewa*. T. 2. Wybór i red. Maria BAJER. Gołęczewo, s. 165—166.

2018

84. *Gdzie przechowywano Metrykę Litewską i archiwum dokumentowe Wielkiego Księstwa w XV i XVI wieku?* W: *Jagiellonowie i ich świat. Centrum a peryferie w systemie władzy Jagiellonów*. Red. Bożena CZWOJDRAK, Jerzy SPERKA, Piotr WĘCOWSKI. Kraków, s. 11—35.

2019

85. *Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu*. Cz. 5. Z. 4. Poznań. Hasła: *Wirowska Struga* (s. 725); *Wituchowo* (s. 758—759); *Wjachaniec* (s. 759); *Wławie* (współautorka: Krystyna GÓRSKA-GOŁASKA, s. 759—761); *Wławka* (s. 761); *Włostowo* (s. 761—768); *Włostowo Małe* (s. 768—770); *Włoszyna* (współautorka: jw., s. 777); *Włóczęgi* (s. 783—784); *Wojszyno* (s. 807—808); *Wolenie* (s. 809); *Woliszewo* (s. 820—821); *Wolwark* (s. 833); „*Wódka*” (s. 854); *Wójtowska Struga* (s. 854).

2020

86. *Kościół w życiu Heleny moskiewskiej, żony Aleksandra Jagiellończyka*. „Średniowiecze Polskie i Powszechne”, T. 12 (16), s. 261—307.